

VERBINDINGEN

EUROSONIC NOORDERSLAG

Groningen was half januari het toneel van Eurosonic Noorderslag, waarvoor weer veel aandacht was op radio en televisie. Bert Neijland (Delta Star) zorgde in opdracht van Ericsson (duplex Point to Point) en Faber AV (DVB-T) voor de betrouwbare verbindingen.

DE APPARATUUR VAN DELTA STAR OP EUROSONIC NOORDERSLAG

* DVB-T voor Faber AV:

- Tandberg HD-SDI MPEG-4 encoder EN8092
- Zender COFDM Delta Star DSR4010
- Rohde & Schwarz UHF eindtrap
- Hirschmann zenderfilter
- Kathrein logaritisch periodieke zendantenne
- 25 DVB-T receivers MPEG-4 HD, HDMI out.
- Diverse omni- en logaritisch-periodieke ontvangstantennes.

* Duplex verbinding Ericsson (3FM radio, 101 TV)

- Ericsson E5788 encoder
- Gigawave/ RF-central RFX-PHT2 COFDM zender/ eindtrap
- Zenderfilter
- Huber & Suhner zendantenne
- Tandberg TT1260 COFDM receiver/ decoder
- 2 x Huber & Suhner ontvangstantennes
- 2 x Bandfilters
- 2 x Tandberg BDC2006 converter

- Gigawave RMT-II zender
- Tandberg CT2436 eindtrap
- Zenderfilter
- Huber & Suhner zendantenne
- Tandberg TT1260 COFDM receiver/ decoder
- 2 x Huber & Suhner ontvangstantennes
- 2 x Bandfilters
- 2 x Tandberg BDC2006 converter
- Bekabeling, statieven en masten.

Vanaf de Tandberg TT1260 receiver stuurt Ericsson dit signaal via glasvezel naar Hilversum.

Zo'n 34 jaar geleden begon Bert Neijland met zijn bedrijf Neijland Antenne Specialist, inmiddels doorgeëvolueerd tot het Delta Star dat het nu is. Eigenlijk kwam de start van zijn werkzaamheden destijds voort uit een stukje onvrede, vertelt Neijland op de burelen van Delta Star in Silvolde: "We zitten hier in het grensgebied en dat houdt in dat je qua ontvangst ook in een grensgebied zit. Dat is eigenlijk een trigger geweest. Je moest maximale inzet leveren voor een goede ontvangst en eigenlijk is dat wat ik nu nog altijd doe."

GROTE MARKT

Natuurlijk hebben er in 34 jaar tijd heel wat stappen tussen gezeten voordat Delta Star deed wat het nu doet: het leveren van draadloze oplossingen, of het nou camerazenders voor een evenement zijn of rechtstreekse verbindingen naar televisiestudio's. Neijland: "Toen ik een jaar of acht geleden voor het eerst op de AVManifestatie in Hilversum stond, dacht ik dat mensen zaten te wachten op verbindingen van A naar B, de zogenaamde Point to Point verbindingen. Ik

had in de hoek van de stand echter ook een camerazender van een fabrikant staan en al toen we aan het opbouwen waren, liep iedereen daar aan te trekken omdat ze het interessant vonden." Zo kwam Neijland er achter dat er een grote markt was voor zenders en alles wat daarachter zit. "Vervolgens is het dan weer dimdammen", legt hij verder uit. "Ga je zelf dingen bouwen, of ga je kopen? Dat zijn afwegingen die je maakt. Mensen willen betrouwbaarheid en je kan niet alles zelf gaan doen. Je kiest dan voor het beste materialen en dan kom je in mijn ogen bijvoorbeeld bij een merk als Tandberg uit."

Inmiddels zijn we jaren verder en heeft Neijland een lijst met referenties om 'u' tegen te zeggen. André Rieu op het Vrijthof in Maastricht en City Racing Rotterdam bijvoorbeeld, maar Neijland zorgt ook voor verbindingen voor de Erasmus Universiteit. "Dan wordt er gefilmd bij operaties in het ziekenhuis en kunnen chirurgen en artsen op een andere locatie, bijvoorbeeld de SS Rotterdam, meekijken en interactief commentaar geven of vragen stellen aan de

FABER AUDIOVISUALS

Faber Audiovisuals is aangesteld als AV supplier voor Eurosonic Noorderslag. Naast alle projectie, lcd en audio voor de congressen in De Oosterpoort, verzorgt Faber het LED en av voor het Eurosonic gedeelte. Het project is soepel verlopen, vertelt Jasper Reijgers: "Heel soepel zelfs. Gezien het feit dat in vier dagen 360 bands optreden, tientallen congressen plaatsvonden en er veel verschillende locaties waren, wat uiteraard voorbereidingstijd kost, is het gehele traject erg goed verlopen." Ook de samenwerking met Delta Star verliep volgens Reijgers prima: "Aangezien het voor iedereen de eerste keer was, is het uiteraard aftasten en ervaren hoe de lijnen lopen qua communicatie en verantwoordelijkheden. Dit is goed verlopen. De lijnen waren en zijn kort. Direct met de verantwoordelijke persoon spreken bevordert dat traject en dat was zeker ook het geval naar Delta Star, waarbij wij direct merkten met iemand te spreken die verstand van zaken had en meedacht in mooiste en beste oplossing voor onze vraag. Wat in dit geval was; lever een draadloze distributiemogelijkheid van de kabelkrantsignalen naar de lcd's. In de praktijk heeft dit vlekkeloos gewerkt. Het heeft ons erg veel tijd en energie gescheeld met de installatie en demontage. We kijken met een heel positief gevoel terug op deze klus. We hebben het gevoel dat we de kwaliteit die gewenst werd door de organisatie minimaal hebben kunnen waarmaken en we hebben dan ook heel veel zin om de komende jaren om dit met elkaar op te pakken en uit te breiden. Het is een fantastisch event met heel fijne mensen die hier aan meewerken."

opererend chirurg. Wat dat betreft is de diversiteit in werkzaamheden heel groot, wat het extra leuk maakt. En wat is nou leuker dan je vak mogen uitoefenen en dat dan ook nog te mogen doen met goede apparatuur?"

GEEN KABELS

Ook voor Eurosonic Noorderslag werd dus (voor het derde jaar op rij) de expertise van Delta Star ingeroepen. De twee voorgaande jaren deed Neijland zijn opdrachten daar alleen voor Ericsson (waarvoor hij ook dit jaar weer de duplexverbindingen verzorgde), maar dit jaar deed ook Faber AV een beroep op hem. "Zij plaatsten videoschermen in de verschillende ruimten van De Oosterpoort, de hoofdlocatie van Eurosonic Noorderslag", vertelt Neijland. "Om geen kabels te hoeven trekken, moest er een zender komen. Uit veiligheidsoverwegingen moesten de deuren in De Oosterpoort 's nachts dicht kunnen van de brandweer, dus dan kun je ook niet zomaar overal kabels neerleggen. Mensen kunnen er bovendien nog over vallen ook. Als je dan op deze manier kan werken, is dat veel makkelijker en het bespaart je ook nog een heleboel werk."

"Ik heb daar een logaritmische periodieke antenne en een DVB-T zender neergezet", vertelt Neijland terwijl hij de eivormige antenne ter demonstratie tevoorschijn tovert. "Je zou in eerste instantie kunnen denken om daar een of andere sprietantenne neer te zetten, die rondom zendt. Dan heb je echter ook signaal op plekken waar je het niet nodig hebt. Met deze antenne heb je dat niet. Ik wist bij Noorderslag ook meteen al waar ik 'm neer wilde zetten; op het dak van de portocabin waarin de studio van 3FM was gehuisvest. Dat ging perfect! In eerste instantie had ik geoffereerd om het in SD te doen. Omdat langzaam maar zeker wordt overgeschakeld op HD, heb ik aangeboden het in HD te gaan testen. Als dat zou bevallen,

ERICSSON BROADCAST SERVICES

De signalen die binnenkwamen in de media compound in De Oosterpoort, werden door Ericsson via glasvezel naar de MCR in Hilversum gestuurd. In een leegstaande winkel in het centrum van Groningen was de radiostudio van 3FM gebouwd, van waaruit ook visueel radio gemaakt werd. Voor de benodigde radio- en videoverbindingen werd Delta Star ingeschakeld.

“Delta Star is een betrouwbare partij, die we vaker voor zulke klussen inschakelen”, vertelt Maarten Klep. “Ook bij het Prinsengrachtconcert en het Hofvijverconcert doen we bijvoorbeeld een beroep op Bert Neijland en net als daar, is het ook nu weer uitstekend bevallen.”

Foto: 3FM - Ben Houdijk

dan zouden we dat zo laten, maar mocht het niet bevallen, dan hadden we het alsnog in SD gedaan. Het ging uiteindelijk prima, dus is het HD gebleven.”

VIRUS

Neijland koos juist ook voor deze antenne, omdat je daarmee ook gebruik kunt maken van reflecties. Een groot verschil met dertig jaar geleden. “Wat toen heel vervelend was, is nu heel fijn”, geeft Neijland aan. “Als je vroeger reflectie had van een kerktoren, dan had je daar last van in je signaal. Nu ben je blij als je wat hoge gebouwen hebt, omdat je die reflectie kunt gebruiken. Dat wordt dan bij je signaal gevoegd en daar kun je gemak van hebben.” Om op die manier te kunnen werken, moet je kennis en goede meetapparatuur hebben. “En die heb ik”, vertelt Neijland. “Deze meter van Rover (de Rover HD Protab, red.) herbergt alle techniek die je nodig hebt en geeft me alle benodigde informatie. Dit ding is zó belangrijk voor me. Op locatie loop ik ermee rond, zodat ik op elke plek kan zien hoe sterk het signaal daar is en waar eventuele problemen in kunnen zitten. Hij geeft zó veel informatie, onvoorstelbaar.” Tijdens een project zijn volgens Neijland drie zaken erg belangrijk: goede spullen, goed gereedschap en goede meetapparatuur. “Aanschaf van zo’n meter stel je overigens vaak even uit, omdat je voor dat bedrag ook een leuke auto hebt, maar dat terzijde. Ik kan echt niet meer zonder. Ik bekijk overal het signaal, waar ik vervolgens ook weer op inspeel met mijn antennekeuze en dergelijke. In feite is het puzzelen geblazen, om uiteindelijk het beste signaal te krijgen. Daar komt

inderdaad ook de nodige kennis bij kijken. Ik noem het altijd een virus, maar dan wel een heel prettig virus.”

3FM DUPLEX

Voor Ericsson werden zoals gezegd de duplexverbindingen (voor 3FM radio en 101 TV) weer opgezet door Neijland. De 3FM studio stond tijdelijk midden in het centrum in een oud Gronings winkelpand. Oosterpoort staat aan de rand van het centrum. Een zichtverbinding is daar niet haalbaar, daarom plaatst Delta Star een COFDM verbinding die gebruik kan maken van reflecties. Met de juiste paneelantennes en zenderfilter werkt dit probleemloos. Opdrachtgever Ericsson koppelt in Oosterpoort meerdere signalen en zorgt ervoor dat het uitzendesignaal via glasvezel in Hilversum komt. Het retoursignaal van de glasvezel gaat via de Delta Star zender naar de 3FM studio.

GOED VERLOPEN

Het hele project is voor Neijland en consorten weer goed verlopen, geeft hij aan: “De voorbereiding was goed en ook technisch gezien hebben zich geen problemen voorgedaan. Het enige waar we tegenaan liepen was dat de studio van 3FM nog niet klaar was toen wij de verbindingen al hadden staan. Dan kan dus nog niet getest worden en voor ‘Hilversum’ zou dat dan wat verwarrend kunnen zijn. Maar ook dat is niet erg. Wat ik dan vaak doe, is een player aanzetten, zodat toch het signaal getest kan worden. Dan weet je alvast dat het goed is als later de 3FM-studio er ook klaar voor is.” ■